Capitolul 1

Societatea cu răspundere limitată cu asociat unic varietate de societate cu personalitate juridică

Este indiscutabil faptul că reglementarea societății cu răspundere limitată cu asociat unic a bulversat paradigma instituției societății care încetează să mai fie o grupare de persoane reunită în temeiul acordului lor de voință. Ca urmare, contractul nu mai este de esența societății, ci este considerat ca fiind o „tehnică particulară de organizare a societății”[1], de profesorul Jean Paillusseau care, încă de la sfârșitul anilor 60, în teza sa consacrată societăților anonime[2], propunea o analiză novatoare a societății pe care o asimilează unei tehnici de organizare a întreprinderii[3].

Această viziune novatoare se regăsește în seria modificărilor substanțiale ale legilor organice ce guvernează dreptul privat al unor state începută cu Codul civil al provinciei Québec care a făcut obiectul în 1994 unei reforme, ce a transformat dreptul comercial în dreptul întreprinderii și a bulversat tipologia societăților[4].

După cum putem observa, noul Cod civil român se înscrie în acest curent de gândire așa cum vom arăta în continuare.

Subcapitolul 1.1.
Noțiunea de societate în lumina noului Cod civil

Noul cod civil menține dualitatea instituției societății[5] înțeleasă pe de-o parte ca un contract, iar pe de altă parte ca o persoană juridică distinctă de membrii săi. Astfel, potrivit art. 1881 C. civ.:

---

[1] J. Paillusseau, *Le big bang du droit des affaires à la fin du XXe siècle* [ou des nouveaux fondements et notions du droit des affaires], J.C.P. 1988, I, 3330, n°4.

[2] J. Paillusseau, *Societatea anonimă. Tehnică de organizare a întreprinderii*, Biblioteca de drept comercial, vol. 18, 1967.

[3] Ch. Bouchard, *Personalitatea juridică demistificată. Contribuții la definirea naturii juridice a societăților de persoane din Québec*, Ed. Les Presses de l’Université Laval, 1997, p. 18.

[4] *Idem,* p. 16.

[5] S. Angheni, M. Volonciu, C. Stoica, *Drept comercial*, ed. 4, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 68.a.

(1) Prin contractul de societate două sau mai multe persoane se obligă reciproc să coopereze pentru desfăşurarea unei activităţi şi să contribuie la aceasta prin aporturi băneşti, în bunuri, în cunoştinţe specifice sau prestaţii, cu scopul de a împărţi beneficiile sau de a se folosi de economia ce ar putea rezulta.

(2) Fiecare asociat contribuie la suportarea pierderilor proporţional cu participarea la distribuţia beneficiului, dacă prin contract nu s-a stabilit altfel.

(3) Societatea se poate constitui cu sau fără personalitate juridică.

Textul legal surprinde complexitatea instituţiei juridice, societatea fiind în primul rând acordul de voinţă a două sau mai multe persoane care convin să îşi unească eforturile şi resursele pentru a desfăşura împreună, pe riscul lor, anumite activităţi, în vederea atingerii unui scop comun: să obţină beneficii – pe care le împart între ei –, sau să realizeze împreună o anumită economie. În cazul în care vor considera că este oportun, membrii societăţii vor face demersuri în vederea investirii societăţii cu personalitate juridice, şi astfel se va înfiinţa un organism autonom, un subiect independent de drept.

Definiţia legală cuprinsă în art. 1881 C. civ. cuprinde trei trăsături definitorii ale unei societăţi, care trebuie să fie reunite cumulativ pentru existenţa sa valabilă:

- încheierea contractului de societate, denumit şi pact societar[1] care reflectă voinţa liberă şi neechivocă a părţilor semnatare de a exercita în comun anumite activităţi în vederea obţinerii de câştiguri;
- obligaţia membrilor societăţii de a contribui la constituirea patrimoniului social cu anumite valori (constând în sume de bani sau alte bunuri mobile şi/sau imobile, corporale şi/sau necorporale – cunoştinţe specifice –, inclusiv prestaţii) sub formă de aporturi. În ipoteza societăţii – persoană juridică, aporturile se transmit în patrimoniul noului subiect de drept, iar în cazul societăţii fără personalitate juridică, aporturile formează indiviziunea societară, asociaţii devenind coproprietari, afară

[1] O. Căpăţînă, *Societăţile comerciale*, ed. a II-a, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 1996, p. 59; C. Stoica, S. Cristea, *Drept societar pentru învăţământ superior economic*, Ed. Universitară, Bucureşti, 2008, pp. 83; S. L. Cristea, *Dreptul afacerilor pentru învăţământ superior economic*, Ed. Universitară, Bucureşti, 2008, pp. 109.

de cazul în care s-a stipulat expres că aporturile vor trece numai în folosinţa comună a acestora[1];

- scopul asocierii constă în participarea tuturor asociaţilor la împărţirea de beneficii sau la folosirea în comun a economiei rezultată din activitatea desfăşurată ori la suportarea în aceeaşi măsură a pierderilor suferite[2]. Acest scop conferă liantul comunităţii de interese a părţilor şi trebuie să fie prezent pe toată durata de funcţionare a societăţilor, denumite în doctrina germană şi uniuni sau comunităţi de scop[3].

La acestea se adaugă o nouă dimensiune, anume personalitatea juridică recunoscută de legiuitor marii majorităţi a societăţilor[4] indiferent de obiectul de activitate, tocmai pentru multiplele avantaje practice pe care le prezintă crearea unor subiecte de drept distincte atât în relaţia cu proprii asociaţi, dar şi în relaţia cu terţii[5].

Prin societate trebuie, deci, să înţelegem şi persoana juridică nou rezultată în temeiul contractului de societate, subiect de drept care acţionează în circuitul civil, independent de membrii care o formează, asumându-şi propriile obligaţii pe care le garantează cu patrimoniul său, în vederea îndeplinirii funcţiei sale de a realiza scopul stabilit prin pactul societar.

În lumina noului Cod civil, societatea are o dublă natură juridică, îmbinând în mod indisolubil o dimensiune voliţională, concretizată în contractul de societate şi o dimensiune instituţională *ope legis*[6].

În doctrina contemporană se subliniază că natura instituţională a societăţii, îndeosebi în cazul societăţilor guvernate de Legea nr. 31/1990, devine precumpănitoare în detrimentul caracterului contractual, în condiţiile în care este posibilă înfiinţarea unei societăţi de către o singură persoană care dobândeşte calitatea de asociat unic[7].

---

[1] A se vedea art. 1883 alin. (1) C. civ.

[2] În doctrină acest element subiectiv definitoriu este denumit *affectio societatis* sau *animus societatis*. A se vedea O. Căpăţînă, *op. cit.*, p. 59; I. L. Georgescu, *op. cit.*, p. 40.

[3] D. A. Popescu, *Contractul de societate*, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 1996, p. 12.

[4] Nu pot dobândi personalitate juridică societăţile simple, conform art. 1892 C. civ. şi societăţile în participaţie, conform art. 1951 C. civ.

[5] D.D. Gerota, *Curs de societăţi comerciale*, Ed. Fundaţia culturală „Regele Mihai I", Bucureşti, 1928, p. 12.

[6] O. Căpăţînă, *op. cit.*, p. 60.

[7] G. Hubrecht, A. Couret, J.J. Barbiéri, *Droit commercial*, ed. II, Paris, 1988, p. 122.

Interesant este faptul că legiuitorul român, deși a fost inspirat în redactarea noului cod civil român de dispozițiile Codului civil al provinciei Québec (C. civ. Q.), totuși nu a preluat *tale quale* textul art. 2186 par. 1 privitor la contractul de societate, renunțând la paragraful 2 privitor la contractul de asociere, astfel[1]:

Contractul de societate este cel prin care părțile convin dintr-un spirit de colaborare de a exercita o activitate, ***incluzând cea de exploatare a întreprinderii****, de a contribui la aceasta prin punerea în comun de bunuri, cunoștințe sau activități și de a împărți între ele beneficiile pecuniare care ar rezulta*.

Contractul de asociere este cel prin care părțile convin urmărirea unui scop comun altul decât cel de realizare de beneficii pecuniare care să fie împărțite între membrii asociației.

Comparând textele celor două articole – art. 1881 alin. (1) C. civ. român și art. 2186 par. 1 C. civ. Q mai putem constata și faptul că din textul românesc a fost omisă mențiunea referitoare la activitatea de exploatare a întreprinderii, ca obiect al contractului de societate. O posibilă explicație ar fi tocmai formularea cu valoare de principiu a conceptului de exploatare a întreprinderii în art. 3 alin. (3) C. civ. român, care fundamentează instituția juridică a profesionistului. În opinia noastră această omisiune este binevenită, inserarea în text a referirilor privind activitatea de exploatare a întreprinderii ar fi fost redundantă, întrucât orice societate presupune o activitate sistematică și organizată, (acestea fiind cele două elemente definitorii ale întreprinderii în accepțiunea legiuitorului).

În al doilea rând, putem observa că legiuitorul din provincia canadiană nu face nicio referire la obligația tuturor asociaților de a suporta împreună pierderile înregistrate, acest aspect fiind un element definitoriu al oricărei societăți.

---

[1] Art. 2186 C. civ. Q: *Le contrat de société est celui par lequel les parties conviennent, dans un esprit de collaboration, d'exercer une activité, incluant celle d'exploiter une entreprise, d'y contribuer par la mise en commun de biens, de connaissances ou d'activités et de partager entre elles les bénéfices pécuniaires qui en résultent.*

Le contrat d'association est celui par lequel les parties conviennent de poursuivre un but commun autre que la réalisation de bénéfices pécuniaires à partager entre les membres de l'association.

În final subliniem faptul că spre deosebire de dreptul român care prevede posibilitatea constituirii societăţii cu sau fără personalitate juridică, în dreptul provinciei Québec, numai societatea pe acţiuni are personalitate juridică, celelalte forme de societate comercială reprezentând numai simple raporturi contractuale[1].

Această situaţie ne demonstrează faptul că legiuitorul român a avut mai multe surse de inspiraţie în procesul de elaborare al noului Cod civil pe care le-a utilizat într-o manieră critică. De pildă putem constata şi unele influenţe ale textului codului civil francez în reglementarea instituţiei societăţii.

Astfel, art. 1832 din codul civil francez[2] modificat în temeiul art. 1 din Legea nr. 85-697 (din 11 iulie 1985) defineşte societatea astfel:

Societatea este instituită de două sau mai multe persoane care convin printr-un contract să afecteze unei întreprinderi bunuri comune sau munca lor în scopul de a împărţi beneficiile sau de a ***profita de economia care ar putea rezulta din aceasta.***

Ea poate fi constituită, în cazurile prevăzute de lege, prin actul de voinţă al unei singure persoane.

Asociaţii se angajează să contribuie la pierderi.

Nu putem să nu observăm anumite puncte comune între textul francez şi cel român prin care se defineşte societatea, anume pe de-o parte scopul lucrativ al societăţii ce constă nu numai în obţinerea de beneficii, de plus valoare, dar şi într-o economie a resurselor materiale sau financiare; iar pe de altă parte asumarea de către membrii societăţii a obligaţiei de a suporta împreună pierderile care ar putea fi înregistrate în desfăşurarea activităţii comune, denumită de legiuitorul francez întreprindere.

---

[1] Art. 2188 C. civ. Q. *La société est en nom collectif, en commandite ou en participation. Elle peut être aussi par actions; dans ce cas, elle est une personne morale.*

[2] Art. 1832 C. civ. francez, *La société est instituée par deux ou plusieurs personnes qui conviennent par un contrat d'affecter à une entreprise commune des biens ou leur industrie en vue de partager le bénéfice ou de profiter de l'économie qui pourra en résulter.*

Elle peut être instituée, dans les cas prévus par la loi, par l'acte de volonté d'une seule personne.

Les associés s'engagent à contribuer aux pertes.

În dreptul francez, prevederile legii din 4 ianuarie 1978 completează dispoziţiile art. 1832 C. civ. fr. prin adăugarea unui scop nou pe care asociaţii îl urmăresc prin înfiinţarea unei societăţi şi anume realizarea unei anumite economii. În acest fel scopul lucrativ al societăţii nu a fost alterat de vreme ce realizarea de economii echivalează cu un câştig, prin reducerea unor costuri aferente activităţii desfăşurate. Societatea este în esenţă „capitalistă", scopul său este de a obţine şi distribui profitul realizat şi implicit de a valorifica economia înregistrată[1].

În literatura juridică franceză[2] se precizează că societatea răspunde preocupării de organizare şi eficientizare a activităţii îndeplinind o întreită funcţie: de organizare a parteneriatului, de organizare a întreprinderii şi de organizare a patrimoniului.

Înfiinţarea unei societăţi a avut drept prim scop realizarea unui cadru de organizare a asociaţilor în vederea desfăşurării în comun a unei activităţi prin care se urmăreşte obţinerea unor câştiguri ce vor fi ulterior împărţite între ei. Evident această funcţie este absentă în cazul societăţii cu răspundere limitată cu unic asociat.

În al doilea rând, societatea reprezintă structura juridică în care poate fi exploatată o întreprindere[3], care formează obiectul activităţii societare. Dar nu orice întreprindere este exploatată în cadrul unei societăţi, ci aceasta poate fi organizată şi de întreprinzătorul individual sau împreună cu familia sa. Însă, societatea, având personalitate juridică, constituie un veşmânt juridic potrivit exploatării întreprinderii; de exemplu prin modul în care poate intra în raporturi cu terţii poate atrage fonduri, constituind o tehnică de finanţare a exploatării întreprinderii, sau împreună cu alte societăţi poate forma grupuri societare, ceea ce îi conferă o forţă de acţiune pe piaţă[4].

În final, societatea dispune de un patrimoniu propriu afectat realizării scopului pentru care a fost constituită. Spre deosebire de simpla indiviziune, societatea este o comunitate patrimonială organizată prin care se urmăreşte şi administrarea rentabilă a unui patrimoniu fie propriu subiectului de drept, fie

---

[1] M. Cozian, A. Viandier, *Droit des société*, 5 éd. Ed. Litec, Paris, 1992, pp. 9-10.

[2] M. Cozian, A. Viandier, F. Deboissy, *Droit des société*, 21 éd. Ed. Litec, Paris, 2009, pp. 8-11.

[3] În accepţiunea alin. (3) al art. 3 C. civ.

[4] M. Cozian, A. Viandier, *op. cit.,* p. 17; D. A. Popescu, *op. cit.*, p. 16.

deţinut de asociaţi în indiviziune. Această din urmă ipoteză, specifică societăţilor fără personalitate juridică, i-a determinat pe teoreticieni să califice societatea drept tehnică comodă de a înfrânge şi subordona unicitatea şi indivizibilitatea patrimoniului, prin afectarea unor mase de drepturi acestui subiect fictiv de drept[1].

Subcapitolul 1.2.
Delimitarea formelor societare reglementate de noul Cod civil de cele prevăzute de Legea nr. 31/1990 privind societăţile[2]

În efortul său de elaborare a unui cadrul normativ unitar, legiuitorul român a recurs la o tehnică legislativă suplă şi unitară în elaborarea cadrului normativ privitor la societăţi, prevăzând expres faptul că noul Cod civil reprezintă dreptul comun în materie[3]. Ca urmare, art. 1881-1889 alcătuiesc împreună regimul juridic aplicabil oricărei forme de societate, urmând ca legile speciale să reglementeze în amănunt diferitele specii societare, cum este de pildă Legea nr. 31/1990.

Art. 1887 alin. (2) C. civ. prevede trei criterii de clasificare a diferitelor tipuri de societăţi, anume: forma[4], natura[5] sau obiectul de activitate. În ceea ce priveşte forma, fiecare tip de societate va fi constituită şi va funcţiona potrivit formei şi condiţiilor prevăzute de legea specială care consacră acea structură societară. În acest mod, codul se completează cu legile speciale care reglementează diversele societăţi, cum este cazul Legii nr. 31/1990.

Potrivit art. 1888 C. civ. societăţile pot îmbrăca mai multe forme, anume: societăţi simple, în participaţie, în nume colectiv, în comandită simplă şi în comandită pe acţiuni, societăţi cu răspundere limitată, societăţi pe acţiuni,

---

[1] M. Cozian, A. Viandier, F. Deboissy, *op. cit.*, p. 11.

[2] Denumirea legii a fost modificată în temeiul art. 18 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012.

[3] A se vedea art. 1887 C. civ.

[4] Formele societare sunt cele precizate în art. 1888 C. civ.

[5] Natura societăţilor, dată de prezenţa sau absenţa personalităţii juridice, este statuată în art. 1881 alin. (3) coroborat cu art. 1889 C. civ.

societăţi cooperative şi orice alt tip de societate reglementată prin lege specială. Suprapunând peste această enumerare, cea prevăzută de art. 2 din Legea nr. 31/1990, care se referă la societatea în nume colectiv, societatea în comandită simplă, societatea pe acţiuni, societatea în comandită pe acţiuni şi societate cu răspundere limitată, putem să conchidem că spre deosebire de această reglementare limitativă şi expresă, enumerarea cu caracter enunţiativ din cod este mult mai cuprinzătoare în raport cu norma specială.

Utilizând criteriul naturii juridice a societăţilor, noul Cod civil operează distincţia între categoria societăţilor cu personalitate juridică cât şi pe cea a societăţilor fără personalitate juridică, anume: societatea simplă şi societatea în participaţie, denumită şi asociere în participaţie.

Atât societatea în participaţie cât şi societatea simplă au ca temei juridic actul de voinţă al membrilor lor care, în principiu, are aceleaşi trăsături caracteristice (oneros, comutativ, cu executarea succesivă de regulă sinalagmatic şi consensual etc.)[1].

În ambele tipuri de societate, asociaţii convin să contribuie cu anumite valori patrimoniale, cu titlu de aport la constituirea capitalului social; capital ce se divide în părţi egale care se distribuie asociaţilor proporţional cu aporturile fiecăruia, dacă nu s-a stabilit altfel prin actul constitutiv.

Ambele societăţi au un scop lucrativ, asociaţii urmăresc desfăşurarea în comun a unei activităţi în scopul obţinerii de beneficii pe care să le împartă între ei sau de a folosi împreună economia ce rezultă. Sub acest aspect, ambele tipuri de societăţi se deosebesc de grupările fără scop lucrativ, respectiv asociaţiile şi fundaţiile[2]. Prin actul constitutiv asociaţii se obligă să suporte pierderile înregistrate, proporţional cu cota de participare la beneficii, de regulă.

Cu toate că ambele forme de societate se prezintă ca o grupare de persoane şi de capitaluri, totuşi ele nu constituie subiecte de drept distincte de asociaţii lor, nu sunt investite cu personalitate juridică.

Astfel, potrivit art. 1892 C. civ. natura societăţii simple este strict contractuală aceasta urmând să se transforme într-o altă formă societară în ipoteza în care asociaţii doresc să investească societatea cu personalitate

[1] D. A. Popescu, *op. cit.*, p. 134.
[2] C. Stoica, S. Cristea, *op. cit.*, p. 84; S. L. Cristea, *op. cit.*, p. 110.

juridică[1]. La fel, asocierea în participaţie constituie numai un raport contractual prin care una din părţi acordă o participaţie la beneficiile şi pierderile realizate prin exercitarea uneia sau mai multor operaţiuni punctuale. Neavând personalitate juridică, asociaţii în participaţie se obligă personal în raporturile cu terţii, chiar dacă acţionează pe contul societăţii. Asociaţii rămân proprietarii bunurilor pe care le pun la dispoziţia societăţii în participaţie, urmând să le redobândească la data încetării asocierii. Asociaţii pot stabili prin contract fie ca bunurile aduse în societate să devină proprietate comună sau chiar să fie transmise în proprietatea unuia dintre asociaţi în vederea realizării obiectului asocierii.

În literatura de specialitate germană asociaţia în participaţie este considerată o societate ocultă, care rămâne necunoscută terţilor, fiind potrivită operaţiunilor de finanţare a diferitelor proiecte ale unei persoane fizice sau juridice lipsită de resurse financiare, sau pentru operaţiuni de creditare realizate în cadrul unui grup de societăţi etc.[2]

După cum putem observa primele două criterii de clasificare a societăţilor nu sunt utile în delimitarea societăţilor guvernate de Legea nr. 31/1990 de cele reglementate de cod, singurul criteriu care rămâne de utilizat îl constituie specificul operaţiunilor săvârşite de fiecare structură societară: – societăţile guvernate de Legea nr. 31/1990 sunt cele care desfăşoară activităţi economice. Până la intrarea în vigoare a noului cod civil, care a abrogat codul comercial, obiectului de activitate era considerat în literatura de specialitate criteriul fundamental de distincţie între cele două categorii de societăţi, în temeiul art. 1 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 privind societăţile comerciale coroborat cu art. 3 şi urm. C. com. care definea instituţia juridică de fapte de comerţ[3].

---

[1] Potrivit art. 1842 C. civ. fr. societatea civilă se bucură de personalitate juridică. A se vedea G. Ripert, R. Roblot, *Traité de droit commercial*, vol. I. ed. 13, Ed. LGDJ, Paris, 1989, p. 534.

[2] Gh. Piperea, *Drept comercial. Întreprinderea în reglementarea NCC*, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2012, p. 362.

[3] C. Stoica, S. Cristea, *op. cit.*, pp. 85-86; S. L. Cristea, *op. cit.,* pp. 111-112; St. D. Cărpenaru, *Tratat de drept comercial*, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2009, p. 141; D. A. Popescu, *op. cit.*, pp. 136-137; D.D. Gerota, *op. cit.*, pp. 8-9; I. L. Georgescu, *op. cit.*, pp. 11-12. În prezent, textul alin. (1) al art. 1 din Legea nr. 31/1990 a fost modificat de art. 10 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil[37], fiind înlocuite cuvintele „acte de comerţ" cu cuvintele „activităţi cu scop lucrativ". Ne punem

Este evident, că în noua reglementare, caracterizată printr-o formulare nefericit de vagă, obiectul de activitate nu mai poate constitui, singur, un criteriu de diferențiere între societăți, având în vedere faptul că toate forme societare au un asemenea scop lucrativ, după cum rezultă neîndoielnic din art. 1881 alin. (1) C. civ., în care se precizează că asociații urmează să desfășoare *activități (...) cu scopul de a împărți beneficiile sau de a se folosi de economia ce ar putea rezulta.*

Cum criteriul referitor la activitatea cu scop lucrativ este practic inoperabil, în practică se va recurge la conceptul de „activitate economică" prevăzut de dispozițiile Codului CAEN[1] pentru a delimita societatea comercială de cea civilă; cu atât mai mult cu cât, deja de foarte mult timp, redactarea obiectului de activitate al societăților comerciale, în textul actului constitutiv, se realizează prin utilizarea codificării reglementată de acest cod.

Codul CAEN reprezintă reglementarea cadru prin care se realizează o clasificare statistică a activităților economice la nivel național, oferind o imagine completă a tuturor activităților desfășurate în economia românească. Codul CAEN pornește de la o definire a noțiunii de activitate economică, ca apoi să prevadă o clasificare detaliată a activităților din economia națională, utilizând un sistem complex de codificare structurat, alcătuit din secțiuni, diviziuni, grupe și clase[2].

întrebarea de ce legiuitorul nu a fost consecvent și a modificat expres textul art. 1 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, de vreme ce în art. 8 alin. (2) din Legea nr. 71/2011 se precizează că: *În toate actele normative în vigoare, expresiile „acte de comerț", respectiv „fapte de comerț" se înlocuiesc cu expresia „activități de producție, comerț sau prestări de servicii".*

[1] Codul CAEN – Clasificarea activităților din economia națională, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 656/1997 privind aprobarea Clasificării activităților din economia națională – CAEN, cu modificările ulterioare, publicată în M. Of. nr. 301 din 5 noiembrie 1997. (a se vedea art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 44/2008). H.G. nr. 656/1997 a fost modificată prin Ordinul Președintelui Institutului național de statistică nr. 337/2007 privind actualizarea Clasificării activităților din economia națională – CAEN, publicat în M. Of. nr. 293 din 3.05.2007. (În cuprinsul lucrării ne vor referi la acest text cu abrevierea Cod CAEN).

[2] Sistemul de codificare CAEN cuprinde:

- un prim nivel, constând în titluri identificate printr-un cod alfabetic (secțiuni);
- un al doilea nivel, constând în titluri identificate printr-un cod numeric de două cifre (diviziuni);
- un al treilea nivel, constând în titluri identificate printr-un cod numeric de 3 cifre (grupe);
- un al patrulea nivel, constând în titluri identificate printr-un cod numeric de 4 cifre (clase).

În Anexa nr. I la Ordinul nr. 377/2007 privind actualizarea Clasificării activităţilor din economia naţională – CAEN se precizează că activitatea (economică) poate constă în realizarea de bunuri sau servicii prin combinarea de resurse-echipamente, forţă de muncă, tehnici de producţie, fluxuri de informaţii sau produse. De asemenea, orice activitate se caracterizează prin întrunirea cumulativă a trei operaţiuni: intrări de produse (bunuri sau servicii), un proces de producţie şi ieşiri de produse (bunuri sau servicii).

Deşi textul se referă la noţiunea generică de activitate, din analiza întregului act normativ deducem faptul că este avută în vedere noţiunea de activitate economică, având în vedere că domeniul de reglementare al actului normativ analizat îl constituie clasificarea activităţilor din economia naţională, fiind deci circumscris sferei economice, fără a se ocupa şi de alte paliere ale activităţii umane. Astfel, pentru a califica o operaţiune ca fiind activitate economică, potrivit codului CAEN, aceasta trebuie pe de-o parte să implice un proces de producţie care reuneşte resurse, echipamente, forţă de muncă, tehnici de producţie, informaţii şi care se finalizează cu obţinerea de produse constând în bunuri şi/sau servicii; iar pe de altă parte, operaţiunea să poată fi încadrată în sistemul de codificare prevăzut.

Sub aspectul stabilirii naturii economice a unei activităţi nu are nici un fel de relevanţă dacă scopul desfăşurării acestei activităţi este lucrativ sau nu şi nici sfera publică sau privată căreia îi aparţine persoana care o realizează. De altfel, codul CAEN nu utilizează niciun criteriu de clasificare, nu face distincţii în funcţie de forma de proprietate şi/sau forma juridică, deoarece astfel de criterii nu au legătură cu caracteristicile activităţii în sine. Având în vedere că dispoziţiile codului CAEN nu realizează nicio circumstanţiere a sferei activităţilor economice, pentru o mai bună delimitare între formele societare reglementate de cele două acte normative avute în vedere vom recurge şi la criteriul înregistrării în Registrul Comerţului.

Prin urmare, în opinia noastră, o societate va fi calificată drept societate guvernată de regimul juridic instituit de Legea nr. 31/1990 dacă va întruni cumulativ două criterii: obiectul său de activitate ce constă în desfăşurarea de activităţi economice, din cele precizate în codul CAEN şi cu privire la care nu există vreo interdicţie prevăzută de vreo lege specială, şi înmatricularea sa în Registrul Comerţului. În acest context, înmatricularea în Registrul Comerţului dobândeşte un efect constitutiv, în sensul art. 1 alin. (2) din Legea nr.